

Gweinidog yn nodi carreg filltir i ysgol newydd

Mae Gweinidog Llywodraeth Cymru wedi cymryd rhan mewn seremoni hynafol i nodi datblygiad ysgol newydd cyfrwng Cymraeg ar gyfer plant 3-16 oed, sydd yn cael ei hadeiladu yn Hwlffordd.

Perfformiodd Eluned Morgan AC, Gweinidog dros y Gymraeg a Dysgu Gydol Oes, seremoni gosod carreg gopa ar safle'r datblygiad £28miliwn yn Llwynhelyg.

Mae'r ysgol – sydd eto i'w henwi'n ffurfiol – yn cynrychioli'r buddsoddiad cyntaf erioed mewn addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg yn y rhan honno o Sir Benfro.

Mae'r unig ddarpariaeth uwchradd cyfrwng Cymraeg yn Sir Benfro yng Nghrymych, gydag amser teithio o dde a chanolbarth y sir dros 45 munud.

Mae'n un o nifer o ysgolion sydd wedi cael eu hadeiladu, neu sy'n cael eu hadeiladu, o dan raglen Addysg ac Ysgolion yr 21ain Ganrif – menter £120 miliwn rhwng Cyngor Sir Penfro a Llywodraeth Cymru i adeiladu ysgolion o'r radd flaenaf.

Bydd y datblygiad yn darparu:

- Meithrinfa ar gyfer 45 o blant
- Darpariaeth gynradd ar gyfer 315 o blant
- Ysgol uwchradd ar gyfer 600 o ddisgyblion
- Grŵp chwarae (Cylch Meithrin) ar gyfer 24 o blant

Hefyd yn gynwysedig mae maes chwarae pob-tywydd a chyfleusterau cysylltiedig.

Roedd y digwyddiad i osod carreg gopa yn nodi bod y contractwyr Willmott Dixon wedi cwblhau adeiladu strwythur uchaf yr adeilad.

Dywedir bod y seremoni'n cadw ysbrydion drwg draw ac yn rhoi lwc dda i eiddo. Roedd yn golygu arllwys gwin, olew, corn a halen ar ywen fechan.

Yn yr hen amser gosodwyd cangen o goeden ywen yn rhan uchaf adeilad newydd fel symbol ei fod wedi'i gwblhau.

Roedd gwin yn symbol o ffrwythlondeb a doethineb ac olew yn addo rhyddid a llewyrch. Byddai corn yn aeddfedu ac yn tyfu llewyrch mewn digonedd ac roedd halen yn gyfystyr â phurdeb a lletygarwch.

Fe gymerodd disgybl o bob un ysgol fwydo cynradd – Gelli Aur, Hafan y Môr, Arberth a Glan Cleddau – ran yn y seremoni.

Wrth groesawu'r gwsteion, dywedodd Cyfarwyddwr Gweithrediadau Wilmott Dixon, Ian Jones, fod y cwmni'n falch o barhau'r berthynas â'r Cyngor Sir wrth adeiladu'r ysgol.

Ychwanegodd: "Mae ein prif ffocws wedi bod ar ymgysylltu â'r gadwyn gyflenwi lleol a pharhau â'n hymwneud â chefnogi'r gymuned ac ysgolion lleol, er mwyn sicrhau ein bod yn darparu etifeddiaeth barhaol yn y rhanbarth."

Dywedodd y Gweinidog: "Mae'n bleser nodi achlysur mor bwysig yn y broses o adeiladu'r ysgol newydd, y buddsoddiad cyntaf mewn addysg uwchradd cyfrwng Cymraeg yn y rhan yma o Sir Benfro."

"Rwy'n ymhyfrydu fod Llywodraeth Cymru'n gallu cefnogi datblygiad gyda chyllid o bron i £12.5 miliwn o'r Rhaglen Addysg ac Ysgolion yr 21ain Ganrif.

"Mae'n enghraifft wych o'r hyn mae Llywodraeth Cymru yn ei gyflawni trwy weithio mewn partneriaeth â llywodraeth leol ac ysgolion.

"Mae'n dysteb i waith caled nifer o bobl sydd wedi bod yn brwydro am addysg cyfrwng Cymraeg yn yr ardal a'r ysgol hon yn benodol am beth amser, bod y seremoni gosod carreg sylfaen yn digwydd heddiw. Mae ysgolion fel hyn yn hollbwysig i'n nod o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050."

Dywedodd David Lloyd, Aelod Cabinet y Cyngor dros Addysg a Dysgu Gydol Oes, wrth y gwsteion ei bod yn foment bwysig yn yr ymgyrch hanesyddol i hyrwyddo'r Gymraeg.

Ychwanegodd y Cyngorydd Lloyd: "Cafodd yr ymgyrch ei ysbrydoli gan ffigurau amlwg fel Saunders Lewis, Gwynfor Evans, y bardd Waldo Williams – a anwyd yn nhŷ ysgol Prendergast gyfagos – a Dilys Parry, a fu'n byw ac yn dysgu yma yn Hwlfordd ac a fu'n brwydro ar hyd ei hoes dros addysg cyfrwng Cymraeg.

"Pe baen nhw efo ni heddiw, rwy'n sicr y byddent wrth eu bodd bod ysgol newydd cyfrwng Cymraeg 3 i 16 oed yn cael ei sefydlu yn yr ardal a elwir 'Little England beyond Wales'. Mae'n dipyn o gyrhaeddiad."

Mae'r Cyngor Sir wedi agor pedair ysgol newydd o dan y cynllun, ac yn y broses o adeiladu pum ysgol arall yn Sir Benfro.

Caption

Y Gweinidog Eluned Morgan AC gyda'r Cyngorydd Lloyd (ail o'r dde), Cadeirydd y Cyngor, y Cyngorydd Harries ac Ian Jones gyda'r disgyblion a fu'n cymryd rhan yn y seremoni gyda'r ywen. O'r chwith mae: Emyr Jones (Gelli Aur); Evan Mackeen (Hafan y Môr); Tallulah Baldwin-Moore (Arberth) a Ffion Lewis (Glan Cleddau).